

חברותא

שַׁבַּת פְּרָשַׁת נְשֵׂא, ז' סִיּוֹן הַתּשפ"ג

חוֹמֵר לַמּוֹד שְׁבוּעִי

הַרְאֵשׁ אֹו הַרְגֵּל?

מַפְקֵד הַלְוִיִּים

חברותא: סֵפֶר בַּמִּדְבָּר נִקְרָא גַם "סֵפֶר הַפְּקוּדִים" עַל שֵׁם הַמַּפְקֵד – הַסְּפִירָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל־יָד מִסְפָּר בְּפִרְשַׁת בַּמִּדְבָּר. בְּהַמְשָׁךְ לָכֵן מִסְפָּר בְּסוֹף פְּרָשַׁת בַּמִּדְבָּר וּבִתְחִלַּת הַפְּרָשָׁה שֶׁלֵּנוּ – נְשֵׂא – עַל הַמַּפְקֵד שֶׁל שַׁבָּט לֹוֹי שְׁזָכָה לַהֲמָנוֹת בְּפָנֵי עַצְמוֹ, לְאוֹר חֲשִׁיבוֹתוֹ בְּזָכוֹת עֲבוֹדַת הַמִּשְׁכָּן.

שַׁבָּט לֹוִי הִתְחַלַּק לְשְׁלוֹשָׁה בְּתֵי אָב, קֵהֶת, גְּרִשׁוֹן וּמְרָרִי. לְכָל בֵּית אָב הָיָה תַּפְקִיד שׁוֹנֶה בְּנִשְׂיַאת הַמִּשְׁכָּן, בְּמַסְעוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹם לְמְקוֹם. בְּנֵי קֵהֶת נְשֵׂאוּ אֶת הָאָרוֹן וְכַל־הַקֶּדֶשׁ, בְּנֵי גְרִשׁוֹן אֶת יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן וּבְנֵי מְרָרִי אֶת הַקְּרָשִׁים וְהָאֲדָנִים.

אִךְ יֵשׁ הַבְּדֵל אֶחָד בּוֹלֵט – הַצְּוִי עַל מַפְקֵד בְּנֵי קֵהֶת וּבְנֵי גְרִשׁוֹן הוּא בְּלִשׁוֹן מְכַבֶּדֶת: "נְשֵׂא אֶת רֵאשׁ בְּנֵי קֵהֶת/בְּנֵי גְרִשׁוֹן", וְאֵלּוֹ הַצְּוִי עַל סְפִירַת בְּנֵי מְרָרִי הוּא בְּמַלִּים פְּשוּטוֹת יוֹתֵר: "תַּפְקֵד אוֹתָם".

חָשׁוּב אֹו פְּשׁוּט

שְׁלִיח/ה: הַמִּדְרָשׁ מְסַבֵּיר עַל כֹּהֵן, שֶׁלְּבְנֵי קֵהֶת שְׁזָכוּ לְשֵׂאת אֶת אָרוֹן הַבְּרִית וְכֵן לְבְנֵי גְרִשׁוֹן שֶׁהָיָה בְּכוֹר בְּנָיו שֶׁל לֹוִי – חוֹלְקַת הַתּוֹרָה כְּבוֹד מִיָּחָד. לְעַמַּת

myshliach.net

תּוֹדֵתֵינוּ נַתּוּנָה לַמַּעֲרַכַת 'נִשְׁמַתָּא דְאוֹרֵייתָא'
עַל עֲזָרַתְם וְהַסְכַּמַתְם בְּהַדְפַּסַת הַחוֹמֵרִים

זאת, מררי היה צעיר הבנים וכן סחב את החלקים הפשוטים של המשכן ולכן הוא לא זכה לכבוד מיוחד.

אף הרבי מביא הסבר שלפיו לא רק שאין פחיתות כבוד לבני מררי, אלא בכך רמוזה מעלתם ותפקידם המיוחד.

אני' או אינ'

חברותא: לצורך כך עלינו להבין נושא יסודי הנדון רבות בתורת החסידות: 'מציאות' מול 'בטול'. מצד אחד עלינו להתבטל להשם באופן מחלט, אך מצד שני החבור שלנו עם השם צריכה להתבטא בתוך ה'מציאות' שלנו. זה לא מסבך כמו שזה נשמע...

לדגמה, בשביל ללמד תורה אנחנו צריכים להיות בבטול – לברך בפקר 'ברכת התורה', להבין שאנחנו לומדים תורת השם וכל מה שנאמר בה הוא קדוש ויש בה גם 'חקים' שאיננו מבינים. מצד שני, בשביל להבין את הלמוד עלינו להשתמש עם כל ה'מציאות', השכל וההבנה שלנו.

ממש כמו שאמרו בני ישראל לפני מתן תורה – 'נעשה ונשמע'. קדם 'נעשה' – נקבל את הדברים בבטול מחלט, ואז 'נשמע' וננסה להבין את הדברים בשכל שלנו.

למה לאהב?

שליח/ה: דגמה נוספת, אהבת ישראל. מצד אחד אנחנו צריכים לאהב אחד את השני מתוך בטול מחלט. לא משנה מיהו ומהו, אם הוא חכם או לא, מכשר יותר או פחות, נחמד יותר או פחות, עלינו לאהב אותו מעצם היותו בנו של מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא.

מצד שני, עלינו לחפש גם את המעלות הקימות בו, ולאהב אותו גם בזכות המעלות (ה'מציאות') שלו.

מתוק או מריר

חברותא: כך גם כדי לזכות להשראת השכינה בעם ישראל על ידי המשכן, היו צריכים את הבטול של עם ישראל – לעשות הכל לשם שמים. אבל מצד שני גם נדרש שכל אחד יגלה את הכשרונות המיוחדים שלו, כמו בצלאל ואהליאב שהיו 'חכמי לב', וכמו הנשים שטוו בחכמה את העזים.

גם אצל שבט לוי, שזכו לעבד את עבודת המשכן, באו לידי בטוי שני הפוונים האלה: בני קהת ובני גרשון יצגו את העבודה עם הכוחות, הכשרונות וה'מציאות', ולכן נאמר עליהם "נשא את ראש" – אצלם ראו את היחודיות (ה'ראש' והמעלה) שקימת בהם.

לעמת זאת, בני מררי עבדו את השם מתוך בטול מחלט וקבלת-על, כפי

שהדבר רמוז גם בשם 'מררי' מלשון מרירות והתבטלות.

יסוד העבודה

שליח/ה: הדבר בא לידי בטוי בכך שבני קהת נשאו את הארון, הכלים והיריעות, החלקים היותר חשובים במשכן. בכך התבטאה מהותם – רתימת מיטב הכוחות והחמרים שבעולם לעבודת השם.

בני מררי לעמתם נשאו את הקרשים, הנקראים בתורה "עצי שטים עמדים". הקרשים מבטאים עמידה מתוך התבטלות מחלטת להשם, תוך סלוק כל הרצונות הזרים (כמו העמידה בתפלת שמונה-עשרה). ההתבטלות היא היסוד לכל עבודת השם, כשם שרק על האדנים והקרשים (אותם נשאו בני מררי) אפשר היה להקים את יתר חלקי המשכן.

אם כן זה שלא נאמר עליהם "נשא את ראש" מבטא דוקא את התפקיד המיוחד והמעלה שלהם – הבטול המחלט להשם.

הלקח

גם בעבודת השם שלנו צריכים את שני השלבים האלה: בהתחלה בטול וקבלת על למורה שלומד עמנו את תורת השם, אך יחד עם זה נעשה כל מאמץ כדי להבין את הלמוד כמו שצריך בעצמנו וללמד אותו גם לילדים אחרים, כדברי המשנה שלומדים השבת בפרקי אבות "והעמידו תלמידים הרבה".

(מעובד ע"פ תורת מנחם תשמ"ח עמ' 457 ואילך)

שאלות הבנה:

מה מסמלת עבודת בני קהת ובני גרשון?

ומה מסמלת עבודת בני מררי?

מהן שתי הסבות לכך שלא נאמר "נשא את ראש" בבני מררי?

ומה עלינו ללמד משתי עבודות אלה?

המשך ממדור בדרכי החסידים

ברכת הרבי התקימה

ארבע שנים צלצלו באזני דברי הרבי ואזהרתו: "תהי שקדן ואל תהי הולך בטל", וברכתו הקדושה: "ויעזרך השם יתברך להיות למדן וחסיד", ואבי ואמי התענגו על שקיטתי בלמוד והנהגתי ביראת שמים. ובהיותי בן עשר, וכבר רכשתי לי ידיעות נכונות בלמוד, לקחני אבא אתו במסעו לליובאוויטש, וגם אז נכנסתי עמו ליחידות אל כבוד קדשת אדמו"ר. וכשגמר כבוד קדשת אדמו"ר לדבר עם אבא הסתכל בי במבט חזק, ופנה לאבא ואמר: "פניו מעידים אשר שקד בלמוד..."

(מעובד ע"פ התמים ח"א, עמ' 220-214)

תורה מסיני

שליח/ה: רק לפני שבוע חגגנו את חג השבועות, בו קבלנו את התורה בהר סיני. והנה אנחנו פוגשים אותו שוב. פרקי אבות, אותם אנו מתחילים ללמד השבת בפעם השנייה, פותחים במשנה "משנה קבל תורה מסיני". למה זה כל-כך חשוב לספר לנו שהתורה נתנה דוקא בהר סיני? האם לא מספיק לכתב שמשנה קבל את התורה (מהשם)?

חברותא: המדרש מספר שלפני מתן תורה, רבו ההרים מי יזכה שעליו יתן השם את התורה וכל הר ספר על המעלות שלו, אך השם בחר דוקא בהר סיני שהיה הצנוע והענו מפל ההרים. אם כך, מדוע השם לא נתן את התורה בבקעה או בעמק שמסמלים ענוה ובטול? למה צריך מצד אחד שיהיה זה הר, אבל מצד שני הר שהוא נמוך, צנוע וענו...?

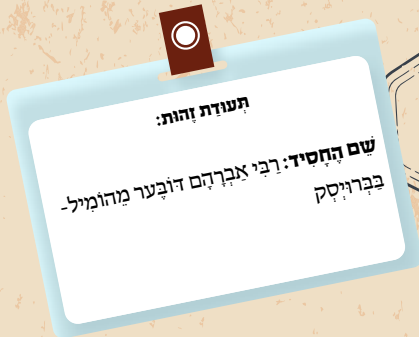
שליח/ה: הדבר בא ללמד אותנו שאנחנו צריכים לשלב בין שני הדברים: בדרך כלל עלינו להרגיש 'נמוכים' ולהתנהג בענוה, כמו הר סיני עצמו. אבל כשמישוהו מנסה להפריע לנו לקיים תורה ומצוות, עלינו להיות כמו 'הר' – להרגיש 'על הגבה' ולא להתפעל ממנו.

חברותא: לכן מדגישה המשנה ש"משנה קבל תורה מסיני" – כדי שנלמד להתנהג כמו הר סיני. וכך אנו לומדים ממשנה רבנו עצמו שיחד עם כל המעלות הגדולות שלו, התנהג בענוה.

הלקח:

מהר סיני אנו לומדים את דרך קבלת ולמוד התורה – תקף יהודי ("אל יבוש מפני המלעיגים"), משלב בצניעות וענוה.

(מעובד ע"פ לקו"ש ח"ב, עמ' 297 ואילך)

בְּדַרְנֵי הַחֲסִידִים

יְלַד נֹסַע לְיֹבֵאוֹיטְשׁ

פָּרָק אַחֲרוֹן

תַּקְצִיר: הַיְלָד אֲבָרָהָם דּוֹבְעֵר בֶּן הַשֵּׁשׁ זֹכֵה לְהַתְלוּת לְאָבִיו בְּמַסְעוֹ לְיֹבֵאוֹיטְשׁ, אֶל הָרַבִּי הַצֶּמַח צֶדֶק'. בְּתַאֲרוֹ חֵי וְצַבְעוֹנֵי הוּא מְצִיר בְּעֶרְגָה וּבְגִעְגוּעִים אֶת הַמַּסָּע, וְאֶת דְּבָרֵי הָרַבִּי שֶׁאָמַר לוֹ בִּיחִידוֹת "תְּהֵי שְׂקָדָן וְאַל תְּהֵי הוֹלֵךְ בְּטֵל, וְיַעֲזֹרְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת לְמַדָּן וְחֲסִיד".

מַחֹל הַיְחִידוֹת

כְּצִאתָנוּ אֶת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ וּבִאֲנֵנו לְמַנְיֵן הַקָּטָן, לְקַחְנֵי אֲבָא עַל זְרוּעוֹתָיו וְיֵצֵא בְּמַחֹל עִם הַחֲסִידִים הַשּׁוֹשִׁים וְשׂוֹמְחִים בְּרִקּוּדִים וּבִשְׂרִירִים. כִּי כֵן מִשְׁפָּט (מְנַהֵג) הַיָּמִים הַהֵם, אֲשֶׁר כָּל הַזֹּכֵה לְהִיּוֹת אֶצֶל הָרַבִּי בִּיחִידוֹת, הֵנָּה בְּצִאתוֹ מֵהַקֹּדֶשׁ יוֹצֵא בְּמַחֹל. שְׁעָה אַרְבָּע רְקַד אֲבָא עַד אֲשֶׁר כָּל בְּגָדָיו הָיוּ רְטֹבִים מְזַעָה, כְּאִלוֹ הוֹצִיאֵם מֵעֶרְבַת מַיִם, וַיֵּשֶׁב עַל אֶחָד הַסְּפֹסְלִים בְּפִנֵּת בֵּית הַכְּנֶסֶת לְהִנָּפֵשׁ (לְנוּחַ), וַיֹּאמֶר לִי: "עֲתָה הִנָּפֵשׁ מֵעַט, וְאַחֲרַי כֵּן נֵלֵךְ לְהַאֲכִסְנִיא שְׁלָנוּ".

רְאִיתִי אֲשֶׁר אֲבָא רֹחוֹ טוֹבָה עָלָיו וְאִם כִּי עֵיף וַיִּגַע הוּא בְּמֵאוֹד, הֵנָּה בְּכָל זֹאת בְּכַפְּיוֹ יִסְפֵּק וּבְרַגְלָיו יִרְקַע לְעַמַּת הַמְּרֻקָדִים, וּמִזְמָן לְזְמָן מִכָּה בְּאֶצְבַּע צְרָדָה וּבִשְׂפֹתָיו יִשְׂרַק בְּקוֹל דֶּק אֲדִיר הַמְּגַבִּיָּה רֹחוֹם שֶׁל יַגְעֵי מַחֹל, וְנוֹתֵן לָהֶם עֶצְמָה לְמַהֵר רְקוּדִם.

מֵאֲזוֹ וּמִקֵּדָם אֶהְבְּתִי אֶת הַשְּׂמֻחָה בְּכָלֵל וְאֶת הַמַּחֹל הַחֲסִידִי בְּפֶרֶט, וּמֵהִיוֹם שֶׁהֵנִי זֹכֵר עֲצָמִי, הֵנִי זֹכֵר אֶת הַמַּחֹל הַחֲסִידִי, וְכֹאֲשֶׁר הֵייתִי עוֹד בְּגִיל הַזְּחִילָה, זוֹחֵל עַל אַרְבַּע מְבַלִּי יִכְלַת לְעַמֵּד עַל רַגְלִי, הֵנָּה כְּשֶׁהָיוּ מַחְזִיקִים בִּי אוֹ כְּשֶׁהָיוּ מְעַמִּידִים אוֹתִי בְּהִלְכוֹן הֵייתִי רוֹקֵד כְּאוֹתָן הַרְקִידוֹת שְׂרָאִיתִי בְּבֵית אֲבָא, וְכֹאֲשֶׁר הַתְּחַלְתִּי לְלַכֵּת וּלְבַטֵּא מַלִּים אַחֲדוֹת, הֵייתִי צוֹעֵק כִּי חֲפָצִי לְרַקֵּד בְּמַחֹל הַחֲסִידִים...

לְמָה הַחֲסִידִים שׂוֹמְחִים?

שְׂתֵי שְׁאֵלוֹת אֵלוֹ הָעֵסִיקוּ אֶת מוֹחִי וְלֹא נָתַנוּ לִי מְנוּחָה: (א) מִפְּנֵי מַה הַכְּנִיסָה לְחִדְרוֹ שֶׁל כְּבוֹד קֹדֶשׁ אֲדָמוֹ"ר נְקֵרָאֵת 'יְחִידוֹת?' (ב) וּמִפְּנֵי מַה בְּצִאתָם מִחִדְרוֹ שֶׁל כְּבוֹד קֹדֶשׁ אֲדָמוֹ"ר רוֹקֵדִים בְּמַחֹל? וְכֹשֶׁרָאִיתִי אֲשֶׁר רֹחוֹ אֲבָא טוֹבָה עָלָיו בְּמֵאוֹד, שְׂאֵלְתִיו שְׂתֵי שְׁאֵלוֹת הָאֵמוּרוֹת.

שְׂאֵלְנִי אֲבָא: "הֲכִי יוֹדַע אַתָּה אֶת מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה עַל פִּי צוֹוֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁר הָיָה בּוֹ מְקוֹם מִיחָד אֲשֶׁר שָׁם עֵמֵד הָאָרוֹן עִם הַלוּחוֹת, וְאַחַת בְּשָׁנָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים הָיָה אֶהְרֹן הַכֹּהֵן נֹכַח לְשֵׁם לְהַקְטִיר קִטְרֵת וּלְהַתְּפַלֵּל שָׁם בְּשִׁבְלֵי כָּל יִשְׂרָאֵל. וְכֹאֲשֶׁר גָּמַר עֲבוֹדָתוֹ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הוֹלֵךְ לְבֵיתוֹ, וְכֵן יִשְׂרָאֵל הָיוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ בְּשִׂיר וּבְזִמְרָה, וּבְבוֹאֵם לְחִצְרוֹ הָיוּ שְׂלַחְנוֹת עֲרוּכִים עִם כָּל מִינֵי מֵאֲכָל וּמִשְׁקָה וְהָיוּ כְּלָם שׂוֹמְחִים בְּשְׂמֻחָה גְדוֹלָה כִּי נִתְכַפְּרוּ לָהֶם כָּל עוֹנוֹתֵיהֶם".

אַחַר הַתְּפִלָּה הִבִּיאֻם מִשְׁקָה וּרְקִיקִים, וְאָנְכִי פָּנִיתִי לְאֲבָא וַאֲמַר אֵלָיו: "הֲלוֹא

עתה אין לנו לא בית המקדש ולא קדשי קדשים, ומדוע שמחים ורוקדים, הלוא בית המקדש חרב?"

כשמע אבא את שאלתי, ענני: "צדקת בני צדקת, בית המקדש שבירושלים עיר הקדש חרב, וכאשר ישראל יעשו תשובה ישלח השם לנו את משיח צדקנו."

"אמנם מיום שחרב בית המקדש וקדשי קדשים עד אשר ירחם השם יתברך וישלח לנו גואל צדק אשר יקבצנו מארבע כנפות הארץ ויוליכנו לארץ ישראל ויבנה לנו את ירושלים ובית המקדש עם קדשי הקדשים – הנה ליובאוויטש היא 'ירושלים' שלנו, ובית הכנסת אשר כבוד קדשת אדמו"ר מתפלל בו הוא 'בית המקדש' שלנו, והחדר שיושב בו הרבי הוא 'קדשי הקדשים' שלנו, וכבוד קדשת אדמו"ר הוא ה'ארון' – אשר בו לוחות תורת השם יתברך – שלנו."

"הידעת בני אשר בעת שהכניס משה רבנו את הארון עם הלוחות בקדשי הקדשים, שמע קול השם מדבר אליו מבין הכרובים אשר על הארון?"

"הדברים – ממשיך אבא את דבורו – אשר הרבי אומר לכל אחד ואחד מהחסידים הנכנסים אליו לחדרו, הם מפי השם."

"וכשם שהכהן הגדול היה נכנס לקדשי קדשים יחידי, הנה כמו כן כל מי שנכנס לחדרו של הרבי שהוא קדשי קדשים שלנו – הוא נכנס יחידי, ולכן כניסה זו נקראת 'יחידות'. וכשם שבצאת הכהן הגדול מקדשי הקדשים היה הוא וכל ישראל ששים ושמחים, הנה כמו כן אנחנו כל החסידים בצאתנו מן קדשי הקדשים שלנו, הננו ששים ושמחים על כל החסד הגדול אשר עשה השם יתברך עמנו, וזכנו להיות בקדשי קדשים, ולשמע ברפת הרבי."

זכות לקחת את הילד לרבי

והנה קרב ר' זלמן יעקב והכריח את אבא לגשת אל השלחן לטעם מה'משקה' והרקיקים שהביאו. גם לי נתן אבא רקיק מתוק עם פרורי נפת שעליו, וברכתי עליו ברכת "בורא מיני מזונות" בקול, ואבא והיושבים בקרוב מקום לאבא ששמעו את ברכת ענו "אמן", ור' אבא דוד החזן ור' ברוך שמעון משבחים את אבא על אשר לקחני ליובאוויטש.

"חכם אתה", אומר ר' אבא דוד החזן לאבא, על אשר לקחת את אברהם בערל שלף ליובאוויטש, עתה, בדורנו זה, צריכים להרגיל הבנים בחסידות מיום עמדם על רגליהם."

"לדעתי", אומר ר' ברוך שמעון, "חכמה זו שלה היא ולא שלו, היא – פונתו על אמא – חכמה היא באמת. היא מכנסת אורחים, היא אשה חסידה"...

בבואי הביטה ספרתי לאמי את כל המוצאות אותנו, את כל מה שראיתי בדרך מסענו, ואת אשר ראיתי בליובאוויטש, וחזרתי לאמי את ברפת הרבי. שקידה עצומה נתעוררה בי בבואי מליובאוויטש, המלמד שלמדתי אצלו היה שבע רצון ממני ומצא קורת רוח בלמדו אתי, ובזמן השני ללמודי העבירני אבא למלמד השני.

המשך בסוף מדור השיחה

יו"ל במסגרת תוכנית החברותות
לילדי השלוחים שע"י